

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. Argumenta aduersus aliquorum actuum in se reflexionem soluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

modi: Quia enim voluntatis obiectum est bonum uniuersale, quidquid sub ratione boni continetur, potest cadere sub actum voluntatis, & quia ipsum velle, est quoddam bonum, potest velle se velle sicut & intellectus, cuius obiectum est verum, intelligit se intelligere, quia hoc etiam est quoddam verum sed amor ex ratione propria speciei, &c.

CAPVT IV.

Argumenta aduersus aliquorum actuum in se reflexionem soluuntur.

33 **O**ppones primò, pro sententia Nominalium negante quorumlibet actuum in se reflexionem: omnis cognitio est imago quadam obiecti: ergo est similis obiecto: cum ergo nihil possit esse simile sibi ipsi, relatio enim similitudinis est ad aliud saltem à fundamento, fieri certè non poterit, vt qualiscunque cognitio nostra ab obiecto cognito non sit realiter distincta: suimet ergo ipsius obiectum esse nequit, aut quod perinde est, supra se reflexa. Respondeo: cognitio quævis nostri intellectus est imago intentionalis obiecti: proinde omni, & cuiusque debet esse intentionaliter similis, secus vero physice, ac realiter, eave relatione quæ solet inter prædicamentales numerari: quocirca cum similitudo physica, & propria, non vero impropria, & intentionalis realem distinctionem inter fundamentum, & terminum exposcat, sanè non est cur cognitio distingui debeat à quolibet obiecto suo, tametsi ei sit similis quodammodo, eiusque qualis qualis imago: ipsa ergo cognitio nostra suimetipsius obiectum potest esse nonnunquam. Quid? quod argumentum, instatur in cognitione diuina, quæ seipsam representans sibi est intentionaliter similis.

34 **O**ppones secundò: obiectum cognitionis nostræ cuiuslibet est ea prius ordine naturæ: sed nulla res potest esse seipsa natura, aut causalitate prior: nulla ergo cognitio nostra potest sibi ipsi obici, aut in se reflectere: minor propositio adeo est manifesta, vt probatione non egeat: maior probatur: tum quia vt cum Augustino Theologi omnes profitentur, ex obiecto & potentia paritur notitia: tum etiam, quia idcirco cognosco rem ita esse, quoniam est, non vero propterea res est, quoniam esse à me cognoscitur, aut affirmatur; hæc autem irreciproca causalitas arguit, obiectum esse prius cognitione.

35 **R**espondeo negata maiori: ad primam eius probationem dicendum est, Augustinum non locutum de omni cognitione, cum certo certius sit, cognitionem diuinam nullius obiecti, nulliusque potentie partem, aut effectum esse, sed de sola cognitione sensitiva, aut etiam intuitiva, aliave quæ à sensu obiecti originem tractat. Ad secundam probationem dicendum est, causalem illam minime mutuum, aut reciprocam veram esse, de obiecto directo cognitionis, non verò de obiecto eius reflexo: si enim de obiecto reflexo alicuius cognitionis sermo sit, ideo quidem cognosco, meam existere cognitionem, quia illam cognosco, ideoque illam cognosco, quia ipsa existit: quod nihil aliud est, quam idem reipsa esse me cognoscere, ac existere meam cognitionem, & existere meam cognitionem, ac me cognoscere: illa siquidem particula ideo, & quia interdum solam identitatem, non vero causalitatem significant: quare cum omnis identitas sit mutua, atque reciproca, ea etiam particula reciprocari possunt, & assolent. Sic ideo Petrum, v.g. esse hominem, quia est animal rationale, &

ideo esse animal rationale, quia est homo, multoties asserimus.

36 **O**ppones tertio: intellectus diuinus nequit reflectere supra suam cognitionem, verbi gratia, Antichristi futuri, nisi per aliam virtualiter distinctam; etenim si bene perpendantur ea, quæ de distinctione virtuali dici solent, & à nobis sunt dicta superius lib. 2. tract. 4. cognitio diuina, quatenus terminata ad Antichristum, & quatenus terminata ad seipsam, non poterit non dissecari in duas formalitates virtualiter distinctas, haud secus ac quævis alia res respiciens diuersa connotata: at quæ in Deo virtualiter distinguuntur, in nobis sunt realiter distincta; qua ratione cognitio & volitio in Deo tantum virtute distinctæ in nobis realem habent distinctionem: intellectus ergo creatus cognitionem suam cognoscens, non nisi per aliam cognitionem realiter distinctam poterit eam attingere, atque adeo actus creatus supra se reflectens omnino repugnabit. Hoc argumentum aliqui auctores multum amant: non desunt illud omnibus locis insulcite: vbique illud libentissime arripiunt. Parum tamen momenti habet: vt enim sæpè numero aliàs dixi, essentia & existentia Dei, eiusque potentia tantum virtualiter distinguuntur, si quam habent distinctionem; & tamen huiusmodi conceptus in rebus creatis sunt realiter indistincti, ac non nisi virtualiter distinguuntur: par ratio est voluntatis, & intellectus Dei, nostrumque: non omnia igitur quæ in Deo virtualiter distincta sunt, in creatis reali distinctione secernuntur.

37 **O**ppones quarto: visio externa, ac materialis oculorum nostrorum nequit supra se reflectere, aut semetipsam videre, similiter ergo interna mentis visio, siue cognitio spiritalis intellectus nostri non poterit in semetipsam reuerti: consequentia videtur optima: sensio namque tam percipere potest res præsentem, quam cognitio intellectualis: vbi ergo visio sensitiva, ac materialis seipsam quantumlibet sibi intime præsentem, & coniunctam intueri reflexè nequeat, non erit profecto, cur intellectio nostra possit in seipsam reflectere, seve ipsam intelligere: antecedens autem argumenti suadet, hunc in modum, siquidem visio materialis esset, & non esset visio sui, si in se reflecteret: esset visio sui quo namque alio modo posset in se reuerti, quævis alia ratione se percipere? non esset visio sui, quia visio externa est essentialiter perceptio coloris, & hac finitione ab omnibus explicatur philosophis: ac visio quatenus est cognitio sui, quævis tenuis in se reflectit, non est perceptio coloris, sed visionis, quæ color, aut lux non est: ergo respectu sui visio esse nequit.

38 **H**oc quoque argumentum magnopere non vrget: imprimis namque in eo sat malè à cognitione sensitiva arguitur ad intellectualem: cum enim hæc longè perfectior, ac subtilior sit, quam illa, & è contrario illa, multo magis quam hæc, crassa & imperfecta, mirum non est, quod tametsi visio externa seipsam videre nequeat, cognitio interna, ac spiritalis seipsam cognoscat. Nec vero sensio percipere potest quamcunque rem præsentem, sicuti intellectus, quæcunque sibi sunt præsentia, percipere valet aliquibus suis actibus: haud enim sensus visus Deum quantumlibet sibi præsentem villo attingit actu, quem tamen intellectus noster per plures cognoscit.

39 **D**einde dicendum est, longè probabilius esse, visionem externam posse supra se interdum reflectere, ac seipsam videre, quamvis oppositum sentiant Nemesius B. Thom. Philoponus, Plutarchus, Michael Ephesius, Capreolus, Ferrariensis, Iandunus, Apollinaris,

Apollinaris, Albertus, & Auerroës, alique non pauci. Ratio huius est, quia licet visio definiatur perceptio coloris, propterea arbitrandum non est, nihil eam percipere posse, nulliusque visionem esse posse, nisi quod lux fuerit, aut color: siquidem alibi à nobis ostensum est, eam percipere, ac videre carentias, vibrationes, distantias, durationesque rerum, aliaque sensibilia, ut aiunt, communia: quare sensus eius definitionis est; obiectum formale visionis esse colorem siue lucem, & cum alterutra harum qualitatum, aut certe utraque sufficiat, ut oculi videant, nullum tamen aliud obiectum absque illis, siue sine ordine, & habitudine ad illas posse conspici: unde visio supra se reflectens suimet erit visio, eo quod seipsam non nisi per modum vnius cum colore aut luce, & per habitudinem ad utrumlibet horum obiectorum se percipiat, alioqui se neutiquam perceptura. Adice tandem, hoc argumento, si cuius est ponderis, reuera probari, esse non posse, ut visus materialis suos actus per alios etiam realiter distinctos cognoscat, aut ita quidem in eos reflectat: ergo si fas est à sensu ad intellectum, à visione externa ad internam arguere, nec fieri poterit, ut intellectus in suos actus etiam per alios realiter distinctos reflectat: hoc autem, & ratio, & experientia, & auctorum omnium consensui repugnat. Quin etiam illud prius, nempe visum externum, nec eodem, nec diuerso saltem actu posse functionem suam percipere, aut in eam reflectere, omnino falsum esse videntur Alexander, Themistius, Simplicius, alique multi, & graues Doctores, quorum sententiam ex professo confirmare non est huius loci.

40 Denique oppones B. Thomam 1. part. quæst. 87. art. 3. ad 2. *Ipsū intelligere humanum non est actus, & perfectio naturæ intellectæ, ut sic possit uno actu intelligi naturæ rei materialis, & ipsū intelligere, sicut uno actu intelligitur res cum sua perfectione: unde alius est actus, quo intellectus intelligit lapidem, & alius est actus, quo intelligit se intelligere lapidem, & sic deinde.* Fateor hæc verba indicare, B. Thomam nobis esse contrarium: fortassis tamen hoc tantum voluit, ut plurimum fieri non posse, quin intellectus noster uno actu intelligat obiectum directè sibi propositum, & alio se illud intelligere: sicut etiam quod paulò supra dixit, cognitionem Angeli non per aliam distinctam, sed per semetipsam in se reflecti, haud accipiendum est, quasi id ita semper accidat, sed quasi sæpè: constat enim, Angelum aliquando cognoscere vnam cognitionem suam per aliam, ut cum meminit se quidpiam cognouisse. Atque hæc sunt argumenta potissima, pro Nominalium opinione quamlibet reflexionem vnius actus nostri in semetipsum inficiante: ea autem, & non alia, quod sciam, fieri solent pro tertia sententia ad finem cap. primi memorata, & negante, non omnem actuum nostrorum in seipsos reflexionem, sed duntaxat claram atque distinctam: ad minimum enim hanc impossibilem esse videntur suadere argumenta superiora. Sed quod non suadeant, nostras solutiones expendenti liquebit. Hactenus ut plurimum de reflexione actuum intellectus in seipsos: quidquid autem de ea dictum est, id omne applicari potest, & debet ad modum quo possunt supra se reflectere voluntaris actus: quapropter eorum reflexio nemini iure videri potest à nobis prætermissa.

TRACTATUS XII.

De oppositione actuum intellectus, necnon etiam voluntaris.

CAPVT I.

Quousque opponantur assensus, & dissensus amorque efficax, & odium de eadem obiecto?

PATER Suarez tom. 2. metaphysic. disp. 45. sect. 4. & tom. 1. in 3. part. disp. 38. sect. 3. & cum eo per plures Philosophi, ac Theologi tuerentur, ne diuinitus fieri posse, ut intellectus eidem obiecto simul assentiatur, & dissentiat; aut voluntas eandem rem efficaciter amet, & simul efficaci prosequatur odio. Communioris autem sententiæ commune fundamentum ita se habet. Inuoluit contradictionem, ut intellectus obiecto euidenter falso assensum præbeat, aut quod voluntas obiectum impossibile, cognitum, ut tale, efficaciter intendat: at si intellectus simul haberet assensum, & dissensum eiusdem obiecti, rei euidenter falsa assentiret, & voluntas etiam amore, & odio efficaci idem obiectum semel prosequens, eo ipso rem impossibilem, ut talem sibi propositam efficaciter veller: ergo, &c. Minor suadetur: quoniam obiectum aliquod simul esse, & non esse, est euidenter falsum, ac impossibile: sed intellectus eidem obiecto simul assentiens, & dissentiens, affirmaret rem simul esse, & non esse; esse quidem per assensum; & non esse per dissensum: ergo aliquid euidenter falsum affirmaret. Rursus: aliquod bonum simul esse, & non esse est omnino impossibile: sed voluntas odio, & amore efficaci eandem rem simul complectens efficaciter veller idem simul esse, & non esse; esse per amorem; non esse per odium: ergo veller efficaciter aliquid impossibile.

2 Maior argumenti quoad primam eius partem suadetur: quia sicut malum seclusa quauis ratione boni repugnat esse obiectum amoris, ita etiam falsum, quoad tale, nequit esse obiectum assensus: & quemadmodum visio corporalis, quoniam tendit sub ratione coloris, ac suapte natura definitur externa quædam sensatio coloris, quod non fuerit color, hoc etiam diuinitus ea percipere nequit; ita similiter, cum assensus intellectus tendat sub ratione veri, quod verum ei non apparet, neque videtur, sed potius est euidenter falsum, hoc ab eo ne supernaturaliter poterit affirmari. Iam vero quoad secundam partem eadem maior probatur: tum æqualitate quadam rationis: tum etiam, quia bonum impossibile propositum ut tale, malum potius est, quam bonum: sed voluntas obiectum præcisè malum amare nequit: is enim voluntatis actus esset, & non esset amor; esset quidem amor, ut supponitur, non esset amor, quoniam hic definitur prosecutio boni.

3 Huic tamen argumento responderi potest, imprimis eius maiorem propositionem adeò veram non esse, & diuinitus fieri posse, ut quis supernaturaliter, ac miraculosè assensum præbeat alicui obiecto, quod sibi tanquam euidenter falsum proponitur: nam intellectus assentit etiam naturaliter obiecto, quod sensibus euidenter falsum apparet, eorumque errorem corrigat,